

3

Dorp in de stad – Trastevere

Al op de Ponte Sisto over de Tiber wrijf je jezelf in de ogen: bochtige straatjes, pleintjes, oude kerken en lage woonhuizen stralen iets landelijks uit. De vroegere arbeiders- en handwerkerswijk Trastevere behoort tot de lievelingsplekken van niet alleen de toeristen maar ook veel Romeinen.

Nauwe straatjes, hobbelige kinderhoofdjes – ondanks de voortgaande omvorming van armeluiswijk tot trendy woonbuurt is Trastevere op veel plekken nog authentiek.

Wie vanuit het *centro storico* Trastevere nadert, moet de Tiber oversteken of, zoals de oude Romeinen zeiden, 'trans tiberim', waarvan ook de huidige naam is afgeleid. In Trastevere, zo beweren meestal de *trasteverini*, wonen de echte Romeinen, de *romani de' roma*. Maar van die echte *trasteverini* zijn er steeds minder. In de straten klinkt meer en meer Engels en Duits en de gerenoveerde woningen, waar tegenwoordig forse

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Colosseum 1: dag. van 8.30 tot een uur voor zonsondergang, in de winter tot 16.30, apr.-sept. tot 19 uur, de kassa sluit een uur eerder. Combiticket voor Colosseum, Forum Romanum en Palatino: € 12, met korting € 7,50, twee dagen geldig; elke eerste zo. van de maand gratis toegang. Ticketreservering via www.coopculture.it (€ 2). Reserveren is verplicht voor toegang tot de derde rang (grandioos uitzicht!) en bezichtiging van de onderbouw – met Engels- of Italiaanstalige gids € 9, met begeleiding zonder info € 2; tickets ook via www.coopculture.it.

ETEN EN DRINKEN

Kleine gerechten en salades biedt bistro **Café Café 1**, waar ook buiten tafeltjes

staan (Via dei SS. Quattro Coronati 44, tel. 06 700 87 43, dag. 10-1.30, ma. tot 17 uur, schotels vanaf € 7). Bij **Pasquolino 2** (Via dei SS. Quattro Coronati 66, dag. 10-15.30 en 19-23 uur, à la carte € 25) komen enorme porties op tafel.

Uitneembare kaart: G 6 | Metro B: Colosseo, Tram 3, 8: Piazza del Colosseo

zijn de gewelven onder de arena – hier bevonden zich dierenkooien, vertrekken waar de gladiatoren zich omkleedden, opslagruimtes voor rekvisieten, sanitaire voorzieningen en kerkers voor gevangenen. Geavanceerde technische snufjes, van verplaatsbare podia tot goederenliften, boden tal van mogelijkheden voor speciale effecten – met meer dan honderd voorstellingen per jaar moest steeds weer nieuw spektakel worden verzonnen.

Ave Caesar, morituri te salutant!

Het programma duurde meestal een hele dag. Vroeg in de morgen werden diereengevechten gehouden, waarbij wilde dieren – leeuwen, tijgers, krokodillen, beren, giraffen en neushoorns – tegen elkaar werden opgehitst. Niet zelden lagen er tegen de avond honderden dode dieren in de onderaardse gangen. Tegen de middag streden veroordeelden met blote handen tegen wilde dieren tot de dood erop volgde. Het was niet de bedoeling de toeschouwers met eenvoudige slachtpartijen te vervelen. Daarom werden de veroordeelden voor ze moesten opkomen verkleed, bijvoorbeeld als Orpheus. Zijn gezang kalmeerde de wilde dieren echter alleen in de mythe.

's Nachts in het Colosseum! Dat is van april tot oktober, en vooral als het donker is, een belevenis. Wie weet hoor je wel gegrom vanuit de onderaardse ruimtes. Of misschien kom je Russell Crowe wel tegen ... Laat jezelf verrassen (ma., do.-za. 20.10-24 uur, laatste toegang 22.40 uur, € 20, vooraf aanmelden verplicht op www.coopculture.it).

#11 Pantheon

Gun jezelf een heerlijk ijsje bij Cremeria Monteforte in de Via della Rotonda pal naast het Pantheon.

tal van belangrijke gebouwen, waaronder het Capitool in Washington.

Onder kerkelijke monumentenzorg

Het fascinerendste bouwwerk uit de Romeinse oudheid werd in 27 v.Chr. onder het consulaat van Marcus Agrippa, de schoonzoon van keizer Augustus, voltooid. Zijn definitieve uiterlijk heeft het echter te danken aan keizer Hadrianus, die het in de eerste helft van de 2e eeuw n.Chr. na een aantal branden liet herbouwen. Van de marmeren bekleding en de vergulde bronzen dakpannen is helaas nauwelijks iets bewaard gebleven – deze vielen in de middeleeuwen ten prooi aan plunderingen. Toen de Barberinipaus Urbanus VIII in de 17e eeuw ook nog het bronzen cassetteplafond uit het voorportaal liet verwijderen om het brons om te smelten tot kanonnen en te verwerken in het baldakijn in de Sint-Pieter, reageerde de bevolking woedend: ‘Quod non fecerunt barbari fecit Barberini’ (‘Waar de barbaren niet in slaagden, lukte Barberini’). De ‘plundering’ van Barberini was des te opmerkelijker omdat het Pantheon in die tijd allang een christelijk gebedshuis was: op 13 mei 609 had paus Bonifatius IV het bouwwerk gewijd aan de Koningin van de Hemel en alle martelaren, waarna het de naam Santa Maria ai Martiri kreeg. In de oudheid was het Pantheon vermoedelijk gewijd aan de zeven goden van de planeten, wier beelden in nissen in het inwendige waren opgesteld. In de loop der eeuwen werden de beelden uit de oudheid vervangen door christelijke altaren en grafmonumenten. In de kerk is een aantal Italiaanse koningen bijgezet, evenals de renaissanceschilder Rafaël, wiens graf is getooid met een madonnabeeld. De koningsgraven worden bewaakt door overtuigde monarchisten.

Het Pantheon

publiekstrekker van deze in 2016 geopende zaak.

Via del Teatro di Pompeo 20, tel. 06 68 30 78 36, bus 40, 46, 62, 64, 70, 81, 87: Corso Vittorio Emanuele-Argentina, dag. 11-23.30, za./zo. tot 1 uur

GELATERIE & CREMERIE

IJspaleis

Fassi 📍 J 6 (Esquilin)

Het 'Palazzo del Freddo' kan bogen op een lange traditie. De sfeer doet er denken aan de hal van een oud station. Het is een van de oudste ijssalons van de stad. Dagelijks zijn hier verse ijssorten en andere Italiaanse ijsspecialiteiten te krijgen.

Via Principe Eugenio 67, www.palazzodelfreddo.it, metro A: Vittorio Emanuele, di.-zo. 12-22, vr./za. tot 24 uur

Enorme keus

Giolitti 📍 kaart 2, E 4 (Pantheon)

De bekendste ijssalon van de stad, waar de afgevaardigden van het nabije parlement na felle debatten de verhitte gemoederen komen afkoelen. Zeer aan te bevelen is de cassata!

Via Uffici del Vicario 37-41, www.giolitti.it, bus 117, 628: Largo Chigi, dag. 7-24 uur

Zonder toevoegingen

San Crispino 📍 kaart 2, F 4 (Trevifontein/Pantheon)

Bij het ijs van deze gelateria hoef je niet bang te zijn voor conserveringsmiddelen of kleurstoffen. Om een optimale temperatuur te garanderen, wordt het ijs bewaard in stalen vaten met een deksel – voor het oog niet erg aantrekkelijk, maar de smaak maakt dat meer dan goed.

Via della Panetteria 42, www.ilgelatodisan-crispino.it, bus 53, 62, 63, 71, 83, 85, 160, 492: Fontana di Trevi; Piazza della Maddalena 3, bus: 30, 70, 81, 87: Senato, zo./ma., wo./do. 12-0.30, vr./za. tot 1.30 uur

Om weg te smelten

Gelateria del Teatro 📍 kaart 2, D 4 (Piazza Navona)

Al buiten loopt het water je in de mond als je de *gelatai* aan het werk ziet. Eenmaal binnen wordt kiezen een probleem. Er is alleen al keus uit zes soorten chocoladeijs. Naast het klassieke ijs zijn er ook heel aparte smaken te krijgen zoals bijvoorbeeld rozemarijn, honing met citroen of pompoen met amaretto.

Via dei Coronari 65, bus 280: Lungotevere Tor Di Nona-Rondinella, dag. 11-23 uur

Zal iedereen wel het goede ijsje krijgen? Gelateria Giolitti wordt bestormd.